

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. VIII. - An philautia vel dilectio sui prae sit licita in bonis & studiosis
viris

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

*An philantia vel dilectio sui pra alijs sit licita
in bonis & studiosis viris.*

PROBATVM antè fuit à se charita-
tem in alium fluere, & in se tandem
quasi refluxu ac renouari. Nam vt sphæ-
ra in se reuoluitur: ita amicitia veluti per
circularem amoris motum in se reflecti-
tur. Otiosa ergo hoc loco non existit
quæstio, vtrum vir bonus & studiosus
maximè seipsum diligat. Primùm hoc
ipsum negare, tum affirmare videtur phi-
losophus. Negat quia amor sui multis
probro ducitur: quia delicatulis & flagi-
tiosis solùm obicitur: quia nemo sibi rã-
tum nascitur: quia deniq; amico æqualis
amoris pars debetur, quæ sanè omnia
non ita essent, si in bono viro amor sui
maximè probaretur. Sed omissis istis ob-
iectionibus quasi indignis solutione ad
affirmantem partem quæstionis accedit
Aristo. probatque virum insigniter bo-
num seipsum posse maximè sine culpa &
vlla offensione diligere. Nã quorsum ali-
ter (inquit) sunt hæc singula prouerbia?

Amicus

Contra sta-
tum quæstio-
nis argumẽ-
ta philoso-
phi.

Amicus sum egomet mihi: Vnusquisq;
 est nihil aliud quàm mēs sua; Amicus est
 alter ego: Vnus animus: Tibia genu pro-
 pius: Omnino non sapit qui sibi nō sapit.
 Mille sunt alia loca, quæ palàm arguunt
 maximam dilectionis flammam in ipsis
 præcordiis naturæ quasi prunam sub ci-
 neribus scintillare. Primū hunc sui amo-
 rem cuius animanti natura dedit, ratio
 suasit, Philosophia, quæ est rationis nor-
 ma approbavit. Sed an vir studiosus se
 maximè diligeret, hoc loco quæritur: a
 gè de illo sit dubitatio. Is aliis vt patriæ, pa-
 tri, amico magis quàm sibi cōsultat: fateor
 equidē si fluxa & caduca fortunæ aut na-
 turæ bona consideres: imò pro patria vitæ
 discrimen libenter suscipit: quid tum? er-
 go magis patriam quàm seipsum diligit:
 rationem nego: quid ita? quia hac vna vir
 tutis actione seipsum maximè dilexit. Ita
 ne se obiciendo morti? quid ni? quo-
 modo quæso id suades? facilè. Quando-
 quidem quicumque aliquid honestè, piè,
 ac studio: è agit, mentis suæ causâ idi-
 psam agit. Sed qui mentem suam maxi-
 mis virtutibus excolit, is quidē teste phi-
 losopho

Vir bonus
 quomodo
 seipsum pa-
 triæ prefer-
 re dicitur.

lofopho fe maximè diligit: ergo vir bonus & ftudiofus feipfum præ aliis maximè quidem diligit. Quare etfi vir insigniter bonus rem publicam, amicum, Principem, aliaque multa fuæ ipfius vitæ anteponeit, libenterq; mortem ne illa periclitarentur oppetit: non tamen fequitur, fi verè de amore philofopheris, vt inde cõcludas, magis hæc quàm feipfum diligere: cum hæc quidem diligit folum prout funt gloriofa obiecta, in quibus tutandis immortalitatis nomen & laurum quærit. Sed dices, impius eft qui non magis patriam quàm feipfum diligit: verum eft, fi in hoc fenfu capias, vt magis patriam quàm feipfum, id eft, quàm vitam, quàm honorem, quàm opes fortunæ diligit: fed vt magis patriam aut regem diligeret vir bonus quàm mentem, quæ eft ipfe fapiens, penitus inficias eo.

Diffinçtio.

Amor fui eft, vel	}	Apparens in malis, qui potiùs nimia indulgentia, quàm verus amor dicitur. Mali enim feipfos (vt docet in hoc textu Arifto.) potiùs oderunt quàm diligunt.
		Verus in bonis. { Ab optimo principio fluit, nimirum à mente.

nis, qui ided } In optimo obiecto laborat,
 maximus di- } scilicet in virtute.
 citur, quia } In optimo fine quiescit, ne-
 pe in felicitate.

Opp.

Amor sui vt probrum malis obijcitur, &c. ergo bonis inesse non potest.

Resp.

Non est verus amor sed effeminata mollities, qua malis obijcitur.

Opp.

Si amor sui esset licitus in bonis, tum sibi solum nasci viderentur boni: sed hoc est absurdum: ergo amor sui in illis non est licitus.

Resp.

Viri boni nati sunt patrie alijsq; partibus ciuitatis, si vitam, si naturam, si fortunam spectes: at si mentem, si virtutem, si animam, id est, virtutem spectes: magis eas quam totam ciuitatem diligere deberet. Nam et si vitã & opes pro ciuitate effundere oportet, peccare tamen hoc est (vt docet philosophus) mentem occidere pro patria, nec decet, nec omnino licet.

Virtus mētis anima.

Peccare non licet patrie causa.

Peccare est mentem occidere.

Opp.

Docet philosophus in hoc capite, quod vir bonus mortem oppeteret pro patria: ergo magis patriam quam seipsum diligeret.

Resp.

Dat vitam patrie, vt docet philosophus, sed sibi virtutem (quod est maximum bonum) seruat.

Opp.

Opp.

Amicus verus non minus amicum quam seipsum diligeret, vt ante probatum est: ergo magis seipsum non diligeret.

Resp.

Id intelligitur in aequalitate consensus, non in aequalitate ordinis: respectu virtutis, non respectu mentis.

CAP. IX.

Verum foelix indigeat amicis?

AMICITIA ad viuos & defunctos, ad miseros & beatos pertinet. Alienum (inquit philosophus) est ab amici officio nullam defunctorum curam habere. Absurdum est omnium bonorum affluētiam beatis tribuere & tamē ipsam amicitiam pernegare. Opportunē ergo hic mouet quaestio-
nem, An foelix omnino indigeat amicis. Primū arguit ab oppositum, tum pluribus argumentis institutum probat. Arguit hoc modo: Foelix omnibus bonis est cumulatus, seq; ipso est omnium maximē contentus: ergo amicos non desiderat. Præterea, foelix est quem Deus diligit: ergo verum est illud,

Quid est amicis, cum Deus faueat, opus?

Postre-

Contra statum quaestio-
nis.